Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (осми състав)

5 март 2020 година*

„Преюдициално запитване — Социално осигуряване на работниците мигранти — Координация на системите за социално осигуряване — Регламент (ЕО) № 883/2004 — Членове 3 и 11 — Материален обхват — Обезщетения, които попадат в приложното поле на този регламент — Квалифициране — Обезщетение за болест — Обезщетение за инвалидност — Обезщетение за безработица — Лице, което е престанало да се осигурява по схемата за социално осигуряване на държава членка, след като е преустановило професионалната си дейност в нея и се е преместило да живее в друга държава членка — Заявление за получаване на парична помощ за рехабилитация в предходната държава членка по пребиваване и по месторабота — Отказ — Определяне на приложимото законодателство“

По дело C-135/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Oberster Gerichtshof (Върховен съд, Австрия) с акт от 19 декември 2018 г., постъпил в Съда на 20 февруари 2019 г., в рамките на производство по дело

**Pensionsversicherungsanstalt**

срещу

**CW,**

СЪДЪТ (осми състав),

състоящ се от: L. S. Rossi, председател на състава, F. Biltgen (докладчик) и N. Wahl, съдии,

генерален адвокат: H. Saugmandsgaard Øe,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за Pensionsversicherungsanstalt, от J. Milchram, A. Ehm и T. Mödlagl, Rechtsanwälte,

– за CW, от A. Pfeiffer, Rechtsanwalt,

– за австрийското правителство, от J. Schmoll, в качеството на представител,

– за Европейската комисия, от M. Van Hoof и B.-R. Killmann, в качеството на представители,

* Език на производството: немски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

## Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социално осигуряване (ОВ L 166, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82), изменен с Регламент (ЕС) № 465/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. (ОВ L 149, 2012 г., стр. 4) (наричан по-нататък „Регламент № 883/2004“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Pensionsversicherungsanstalt (Пенсионноосигурителна служба, Австрия) и CW по повод на предоставянето на парична помощ за рехабилитация.

## Правна уредба

### *Правото на Съюза*

3 Член 3 от Регламент № 883/2004, озаглавен „Материален обхват“, предвижда в параграф 1:

„Настоящият регламент се прилага към всички законодателства относно следните клонове на социално осигуряване:

а) обезщетения за болест;

[…]

в) обезщетения за инвалидност;

[…]

з) обезщетения за безработица;

[…]“.

4 Член 11 от този регламент, който определя общите правила за определяне на приложимото законодателство, предвижда в параграфи 1—3:

„1. Лицата, за които се прилага настоящият регламент, са подчинени на законодателството само на една държава членка. Това законодателство се определя в съответствие с настоящия дял.

2. За целите на настоящия дял, лицата, които получават парични обезщетения поради или вследствие на тяхната дейност като нает или самостоятелно заето лице, се считат, че упражняват посочената дейност. Това не се прилага за пенсиите за инвалидност, старост или за преживяло лице или за пенсиите, получавани поради трудови злополуки или професионални болести или за паричните обезщетения за болест, покриващи лечение за неограничен период.

3. Съгласно членове 12—16:

а) спрямо лице, осъществяващо дейност като нает или като самостоятелно зает в една държава членка се прилага законодателството на тази държава членка;

б) държавен служител е подчинен на законодателството на държавата членка, което се прилага спрямо наемната го на работа администрация;

в) спрямо лице, получаващо обезщетения за безработица в съответствие с член 65 съгласно законодателството на държавата членка по пребиваване, се прилага законодателството на тази държава членка;

г) спрямо лице, повикано за отбиване на редовна служба или на преподготовка във въоръжените сили или на гражданска служба в държава членка, се прилага законодателството на тази държава членка;

д) всяко друго лице, към което букви а)—г) не се прилагат, е подчинено на законодателството на държавата членка по пребиваване, без да се засягат останалите разпоредби на настоящия регламент, гарантиращи му обезщетения съгласно законодателството на една или повече други държави членки“.

***Австрийското право***

5 Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (Общ закон за социалното осигуряване, BGBl. 189/1955), в редакцията му преди влизането в сила на 1 януари 2014 г. на Sozialrechts-Änderungsgesetz 2012 (закон за изменение на социалното законодателство от 2012 г., BGBl. I, 3/2013), предвижда, че пенсията за инвалидност може да се предостави и за определен период от време на осигурените лица, родени след 31 декември 1963 г., които се намират в положение на временна неработоспособност.

6 След измененията, въведени със закона от 2012 г. за изменение на социалното законодателство, Общият закон за социалното осигуряване (наричан по-нататък „ASVG“) ограничава вече получаването на пенсия за инвалидност само по отношение на лицата, които не могат да бъдат повече интегрирани на пазара на труда, преди всичко поради това че е налице пълна инвалидност, като в случай на временна неработоспособност предвижда изплащането на парична помощ за рехабилитация и на паричната помощ за преквалификация.

7 Паричната помощ за рехабилитация се изплаща от компетентната здравноосигурителна институция в процеса на медицинската рехабилитация.

8 Съгласно член 8, параграф 1, точка 1, буква d) от ASVG получателите на паричната помощ за рехабилитация подлежат само на частично социално осигуряване, а именно на осигуряване за болест.

9 Член 143a от ASVG относно паричната помощ за рехабилитация гласи в параграфи 1 и 2:

„(1) Лицата, за които с решение по подадено заявление е установено, че [се намират в положение на временна неработоспособност, вероятно за срок от най-малко шест месеца, и които не могат да се ползват нито от мерки за професионална преквалификация, нито от пенсия за осигурителен стаж и възраст], имат право на парична помощ за рехабилитация, считано от референтната дата […] за периода на временната им неработоспособност (инвалидност поради трудова злополука или професионална болест). Временната неработоспособност (инвалидност поради трудова злополука или професионална болест)

подлежи на преразглеждане от здравноосигурителната институция всеки път когато се налага, но във всички случаи поне след изтичането на една година след предоставянето на паричната помощ за рехабилитация или на последната експертиза в рамките на Case Management, посредством експертиза на Kompetenzzentrum Begutachtung (Център за експертизи на осигурителната институция) […]. Пенсионноосигурителната институция взема решение дали е придобито право на парична помощ за рехабилитация и дали тази помощ следва да бъде спряна.

(2) Паричната помощ за рехабилитация е в размер на обезщетението при болест […], а от 43-ия ден — в размер, равен на увеличения размер на обезщетението при болест […], който би се дължал за последната упражнявана дейност, за която е налице задължение за плащане на здравноосигурителни вноски […]“.

10 Член 143b от ASVG, озаглавен „Case Management“, предвижда:

„Здравноосигурителните институции са длъжни да оказват всеобхватна подкрепа на здравноосигурените лица, посочени в член 8, параграф 1, точка 1, буква d), за да се гарантира съответстващ на равнището на медицинската наука процес на лечение по отношение на прехода между болнично лечение и рехабилитацията за целите на възстановяването на работоспособността и за да се осигури оптимално протичане на етапите на предоставяне на необходимите грижи. В този смисъл по време на болничното лечение и на медицинската рехабилитация за целите на възстановяването на работоспособността при координирането на последващите етапи, които следва да се определят, осигуреното лице трябва да се подпомага и да му се оказва съдействие в смисъл да се изготви индивидуален план за предоставяне на услуги след съответно установяване на нуждите, който да се приведе в действие от отделните доставчици на услуги. В рамките на Case Management трябва да се следи осигурените лица да се подлагат на редовни експертизи в Центъра за експертизи на осигурителната институция […]. За тази цел здравноосигурителните институции ще трябва своевременно да съгласуват действията си със службата за заетост и с компетентната пенсионноосигурителна служба. Пенсионноосигурителната служба може да поиска да се изготви експертиза от Центъра за експертизи на осигурителната институция в рамките на Case Management“.

11 Съгласно член 255b от ASVG правото на здравноосигурено лице да получи парична помощ за рехабилитация, зависи по-специално от условието да се намира в положение на временна неработоспособност за вероятен период от най-малко шест месеца.

**Фактите в главното производство и преюдициалните въпроси**

12 Родената през 1965 г. ответничка в главното производство е австрийска гражданка.

13 След като пребивава и работи в Австрия, през 1990 г. заинтересованото лице се премества да живее в Германия, където пребивава оттогава и работи до 2013 г. Това заинтересовано лице придобива в Австрия и в Германия съответно 59 и 235 осигурителни месеца.

14 На 18 юни 2015 г., при положение че след преместването си в Германия вече не подлежи на осигуряване по законоустановената в Австрия социалноосигурителна схема, ответничката в главното производство подава до Пенсионноосигурителната служба заявление за предоставяне на пенсия за инвалидност или, ако то не бъде уважено — за предоставяне на мерки за медицинска рехабилитация и на парична помощ за рехабилитация, или ако и то не бъде уважено — за предоставяне на мерки за професионална преквалификация.

15 Пенсионноосигурителната служба отхвърля заявлението с мотива, че ответничката в главното производство не се намира в някоя от хипотезите на неработоспособност и че във всеки случай не попада в обхвата на законоустановената схема за социално осигуряване в Австрия, както и че не е доказала наличието на достатъчна връзка с посочената схема.

16 Ответничката в главното производство обжалва този отказ пред Landesgericht Salzburg als Arbeits- und Sozialgericht (Областен съд Залцбург, действащ в качеството на съд по трудови и социални дела, Австрия).

17 С решение от 29 септември 2017 г. тази юрисдикция признава наличието на временна неработоспособност по отношение на ответничката в главното производство за период от най-малко шест месеца, считано от 18 юни 2015 г., и приема, че за периода на временната неработоспособност тя трябва да се ползва от мерки за медицинска рехабилитация и от парична помощ за рехабилитация съгласно австрийската схема за социално осигуряване. Посочената юрисдикция отхвърля обаче частта от иска, в която се настоява да ѝ бъде отпусната пенсия за инвалидност и да ѝ бъдат предоставени мерки за професионална преквалификация.

18 С решение от 17 януари 2018 г. Oberlandesgericht Linz als Berufungsgericht in Arbeits- und Sozialrechtssachen (Върховен областен съд, Линц, действащ в качеството на апелативен съд по трудови и социални дела, Австрия) отхвърля подадената от Пенсионноосигурителната служба въззивна жалба срещу това съдебно решение.

19 Пенсионноосигурителната служба подава ревизионна жалба пред Oberster Gerichtshof (Върховен съд, Австрия) с искане да бъде отхвърлено изцяло заявлението на ответничката в главното производство.

20 Запитващата юрисдикция подчертава, че ответничката в главното производство поддържа, че е нетрудоспособна и че има връзка с Австрия, тъй като е гражданка на тази държава членка, придобила е осигурителни периоди в нея, живее близо до Австрия и има редовни контакти с членове на семейството ѝ, които живеят там.

21 Запитващата юрисдикция смята, че съгласно изведените в практиката на Съда критерии за разграничаване на различните видове обезщетения, предвидени в Регламент № 883/2004, паричната помощ за рехабилитация представлява по-скоро обезщетение за болест по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от посочения регламент.

22 Всъщност според запитващата юрисдикция, освен че покрива риска от временна неработоспособност, а не от пълна или трайна такава, това обезщетение е тясно свързано с мерки за медицинска рехабилитация, насочени към възстановяване на способностите, и има за цел да компенсира загубата на доходи за периода, през който съответното лице трябва да се подложи на мерки за медицинска рехабилитация. Накрая, начинът за изчисляване на тази парична помощ е съобразно този на обезщетението за болест.

23 Така, според запитващата юрисдикция, ако Съдът следва да приеме, че паричната помощ за рехабилитация действително представлява обезщетение за болест, спрямо ответничката в главното производство, която пребивава в Германия, следва да се приложи не австрийското, а германското законодателство. Всъщност съгласно член 11, параграф 3, буква д) от Регламент № 883/2004 компетентна по отношение на обезщетенията за болест е държавата членка по пребиваване.

24 Запитващата юрисдикция отбелязва обаче, че паричната помощ за рехабилитация има някои характеристики, които биха могли да я доближат до обезщетение за инвалидност. Така отпускането на тази парична помощ зависи от плащането на вноски към законоустановената

социалноосигурителна схема (при болест и пенсия) и предполага изтичането на определен период на изчакване. Освен това тя може да се поиска само чрез подаване заявление до пенсионноосигурителната институция за отпускане на пенсия за инвалидност.

25 Запитващата юрисдикция добавя обаче, че паричната помощ за рехабилитация се различава от пенсия или от добавка за чужда помощ по своята цел, както и по начина, по който е замислена. Всъщност според запитващата юрисдикция Съдът е приел, че за разлика от обезщетенията за болест по принцип не се предвижда обезщетенията за риска нужда от чужда помощ да се изплащат за кратки периоди от време (вж. в този смисъл решение от 30 юни 2011 г., Da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, т. 48 и 77—79). Паричната помощ за рехабилитация обаче няма за предназначение да се впише в периода от време, а мерките за медицинска рехабилитация имат за цел да позволят на заинтересованото лице да се интегрира отново на националния пазар на труда в предвидимо бъдеще и по този начин да се избегне трайна неработоспособност.

26 От друга страна, запитващата юрисдикция смята, че макар с оглед на целта ѝ паричната помощ за рехабилитация да може на пръв поглед да се доближи до обезщетение за безработица по смисъла на член 3, параграф 1, буква з) от Регламент № 883/2004 (решение от 4 юни 1987 г., Campana, 375/85, EU:C:1987:253), на практика подобна квалификация трябва да се изключи, тъй като не съществува връзка между правото на парична помощ за рехабилитация и безработицата или риска от безработица.

27 Запитващата юрисдикция добавя, че макар поначало да не съществува обезщетение, сравнимо с австрийската парична помощ за рехабилитация в Германия, това обстоятелство не би било от естество да ограничи свободното движение в положение като разглежданото в главното производство.

28 При тези условия Oberster Gerichtshof (Върховен съд) решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли австрийската парична помощ за рехабилитация да се квалифицира с оглед на разпоредбите на Регламент [№ 883/2004]:

– като обезщетение за болест по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Регламента, или

– като обезщетение за инвалидност по смисъла на член 3, параграф 1, буква в) от Регламента, или

– като обезщетение за безработица по смисъла на член 3, параграф 1, буква з) от Регламента?

2) Трябва ли Регламент [№ 883/2004] да се тълкува в светлината на първичното право в смисъл, че в качеството ѝ на държава по предходно пребиваване и по предходна месторабота държава членка е длъжна да изплаща обезщетения като австрийската парична помощ за рехабилитация на лице, което пребивава в друга държава членка, когато това лице е придобило голяма част от осигурителните периоди за клоновете болест и пенсия за старост в качеството му на заето лице в тази друга държава членка (след като преди години се премества да живее в нея) и оттогава не е получавало обезщетения от здравноосигурителната схема и пенсионната схема на държавата по предходното пребиваване и предходната месторабота?“.

## По преюдициалните въпроси

### *По първия въпрос*

29 С първия си въпрос по същество запитващата юрисдикция иска да се установи дали обезщетение като разглежданата в главното производство парична помощ за рехабилитация представлява обезщетение за болест, обезщетение за инвалидност, или обезщетение за безработица по смисъла на член 3, параграф 1, букви а), в) и з) от Регламент № 883/2004.

30 Следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика социалноосигурителните обезщетения трябва да се разглеждат независимо от особените характеристики на различните национални законодателства като обезщетения от едно и също естество, когато техният предмет и техните цели, както и основата за изчислението им и условията за тяхното отпускане са идентични. От друга страна, чисто формалните характеристики не трябва да се считат за елементи от фактическия състав при класификацията на обезщетенията (решение от 30 май 2018 г., Czerwiński, C-517/16, EU:C:2018:350, т. 43 и цитираната съдебна практика).

31 Когато се налага разграничаване на отделните категории осигурителни обезщетения, следва да се има предвид рискът, покрит от всяко обезщетение (решение от 30 май 2018 г., Czerwiński, C-517/16, EU:C:2018:350, т. 44 и цитираната съдебна практика).

32 Така, обезщетение за болест по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент № 883/2004 покрива риска, свързан с болестно състояние, водещо до временно спиране на дейността на заинтересованото лице (вж. по аналогия решение от 21 юли 2011 г., Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, т. 37).

33 За разлика от него обезщетението за инвалидност по смисъла на член 3, параграф 1, буква в) от посочения регламент по принцип е предназначено да покрива риска от определена степен на негодност за полагане на труд, когато е вероятно тази негодност да е постоянна или продължителна (вж. по аналогия решение от 21 юли 2011 г. Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, т. 38 и цитираната съдебна практика).

34 Обезщетението за безработица от своя страна покрива риска, свързан със загубата на доход вследствие на изгубване на работа, при положение че работникът все още е годен да работи. Обезщетение, което се предоставя при настъпване на този риск, тоест при изгубване на работа, и което престава да се дължи поради прекратяване на това положение вследствие на започване на платена дейност от съответното лице, трябва да се разглежда като обезщетение за безработица (решение от 19 септември 2013 г., Hliddal и Bornand, C-216/12 и C-217/12, EU:C:2013:568, т. 52 и цитираната съдебна практика).

35 Именно в светлината на тези съображения следва да се разгледа дали обезщетение като разглежданото в главното производство трябва да се приеме за обезщетение за болест, за обезщетение за инвалидност или за обезщетение за безработица по смисъла на член 3, параграф 1, букви а), в) и з) от Регламент № 883/2004.

36 Най-напред от акта за преюдициално запитване следва, че паричната помощ за рехабилитация се дължи независимо дали заинтересованото лице упражнява или не професионална дейност, така че това обезщетение не може да се квалифицира като обезщетение за безработица по смисъла на член 3, параграф 1, буква з) от Регламента.

37 Що се отнася до квалифицирането на паричната помощ за рехабилитация като обезщетение за инвалидност или като обезщетение за болест, следва да се отбележи, че съгласно член 255b от ASVG паричната помощ за рехабилитация се изплаща в случай на неработоспособност с продължителност вероятно за срок от най-малко шест месеца и когато заинтересованото лице не отговаря на условията за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

38 Освен това съгласно член 143a, параграф 1 от ASVG временната неработоспособност подлежи на редовни проверки, а когато се установи, че неработността не е повече налице, паричната помощ за рехабилитация се спира или се прекратява.

39 От това следва, че обезщетение като разглежданата в главното производство парична помощ за рехабилитация има за цел да покрие риска от временна негодност и следователно трябва да се приеме за обезщетение за болест по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от посочения регламент.

40 Този извод се потвърждава от факта, че съгласно член 143a, параграфи 1 и 2 и член 143b от ASVG паричната помощ за рехабилитация се изплаща от здравноосигурителната институция, а размерът ѝ се изчислява съобразно размера на обезщетението за болест.

41 Ето защо на първия въпрос следва да се отговори, че обезщетение като разглежданата в главното производство паричната помощ за рехабилитация представлява обезщетение за болест по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент № 883/2004.

***По втория въпрос***

42 С втория си въпрос по същество запитващата юрисдикция иска да се установи дали Регламент № 883/2004 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска положение като разглежданото в главното производство, в което компетентният орган на държавата членка по произход отказва да предостави обезщетение като разглежданата в главното производство парична помощ за рехабилитация на лице, което е престанало да се осигурява по схемата за социално осигуряване на своята държава членка по произход, след като е преустановило професионалната си дейност в нея и се е преместило да живее в друга държава членка, в която е работило и е придобило по-голямата част от осигурителните си периоди.

43 От постоянната практика на Съда следва, че макар законодателството на всяка държава членка да трябва да определи условията за съществуването на правото за включване към схема за социално осигуряване, държавите членки все пак са длъжни, когато определят тези условия, да спазват действащите разпоредби от правото на Съюза. По-специално предвидените в Регламент № 883/2004 стълкновителни норми са наложени императивно на държавите членки, поради което те не разполагат с възможност да определят до каква степен е приложимо тяхното собствено законодателство или законодателството на друга държава членка (решение от 8 май 2019 г., Inspecteur van de Belastingdienst, C-631/17, EU:C:2019:381, т. 45 и цитираната съдебна практика).

44 Следователно условията за съществуване на правото на включване към схема за социално осигуряване не могат да доведат до изключване от приложното поле на съответното законодателство на лицата, за които това законодателство е приложимо съгласно Регламент № 883/2004 (решение от 8 май 2019 г., Inspecteur van de Belastingdienst, C-631/17, EU:C:2019:381, т. 46 и цитираната съдебна практика).

45 Важно е освен това да се припомни, че съгласно член 11, параграф 1 от Регламент № 883/2004 лицата, за които се прилага този регламент, са подчинени само на законодателството на една държава членка, като това законодателство се определя в съответствие с дял II от посочения регламент.

46 Разпоредбите от дял II от Регламент № 883/2004, от които са част членове 11—16, формират пълна и единна система от стълкновителни норми, чиято цел е не само да се избегне едновременното прилагане на няколко национални законодателства и усложненията, които могат да възникнат в резултат на това, но и да не се допусне попадащите в приложното поле на този регламент лица да бъдат лишени от защита в областта на социалното осигуряване поради липса на приложимо по отношение на тях законодателство (решение от 8 май 2019 г., Inspecteur van de Belastingdienst, C-631/17, EU:C:2019:381, т. 33 и цитираната съдебна практика).

47 По-конкретно що се отнася до член 11, параграф 3 от Регламент № 883/2004, Съдът е постановил, че тази разпоредба има за цел да определи, освен в хипотезите на членове 12—16 от този регламент, националното законодателство, приложимо към лицата, които се намират в някое от положенията, посочени в член 11, параграф 3 букви а)—д) (решение от 8 май 2019 г., Inspecteur van de Belastingdienst, C-631/17, EU:C:2019:381, т. 34 и цитираната съдебна практика).

48 Що се отнася до разглежданото в главното производство положение, от акта за преюдициално запитване става ясно, че ответничката в главното производство, която е австрийска гражданка, пребивава в Германия, където от 2013 г. вече не упражнява професионална дейност.

49 Лице като ответничката в главното производство обаче поначало не попада нито в обхвата на специалните правила, предвидени в членове 12—16 от Регламент № 883/2004 относно командированите лица, които осъществяват дейност в две или повече държави членки, които са избрали доброволно осигуряване или продължено осигуряване по избор на лицето, или които са договорно наети служители на европейските институции, нито в обхвата на положенията, предвидени в член 11, параграф 3, букви а)—г) от този регламент, които се отнасят до лицата, извършващи дейност като заети или самостоятелно заети лица в държава членка, до държавните служители, до лицата, получаващи обезщетения за безработица, и до лицата, повикани за отбиване на редовна служба или на преподготовка във въоръжените сили или на гражданска служба в държава членка, което обаче запитващата юрисдикция следва да провери.

50 Следователно ответничката в главното производство попада в приложното поле на член 11, параграф 3, буква д) от Регламент № 883/2004, който се прилага по отношение на всички лица, които не са посочени в член 11, параграф 3, букви а)—г) от този регламент, сред които по-конкретно са икономически неактивните лица (вж. в този смисъл решение от 8 май 2019 г., Inspecteur van de Belastingdienst, C-631/17, EU:C:2019:381, т. 35 и 40).

51 Съгласно член 11, параграф 3, буква д) от Регламент № 883/2004 обаче приложимото национално законодателство към положение като разглежданото в главното производство е това на държавата членка по пребиваване на съответното лице, а именно в случая германското законодателство.

52 С оглед на правилото за прилагане на само едно социално законодателство, установено в член 11, параграф 1 от Регламент № 883/2004, припомнено в точка 45 от настоящото решение, и на установеното в член 11, параграф 3, буква д) от този регламент правило, според което неупражняващият дейност като заето или самостоятелно заето лице е подчинен единствено на социалното законодателство на държавата членка по пребиваването му (решение от 23 януари 2019 г., Zyla, C-272/17, EU:C:2019:49, т. 41), лице, което се намира в положение, при което, както в главното производство, е престанало да се осигурява по схемата за социално осигуряване на

своята държава членка по произход, след като е преустановило там професионалната си дейност и се е преместило да живее в друга държава членка, не попада повече в обхвата на схемата за социално осигуряване на своята държава членка по произход.

53 Така, в конкретния случай с оглед на практиката на Съда, припомнена в точки 43, 44 и 46 от настоящото решение, компетентният орган на държавата членка по произход на ответничката в главното производство, а именно Република Австрия, не може да бъде упрекнат, че е отказал да ѝ предостави парична помощ за рехабилитация. Всъщност този отказ не е довел до изключване от приложното поле на разглежданото законодателство на лице, за което това законодателство би било приложимо по силата на Регламент № 883/2004, и следователно до лишаването му от защита в областта на социалното осигуряване поради липса на приложимо спрямо него законодателство.

54 От изложеното по-горе следва, че Регламент № 883/2004 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска положение, в което компетентният орган на държавата членка по произход отказва да предостави обезщетение като разглежданата в главното производство парична помощ за рехабилитация на лице, което е престанало да се осигурява по схемата за социално осигуряване на своята държава членка по произход, след като е преустановило професионалната си дейност в нея и се е преместило да живее в друга държава членка, в която е работило и е придобило по-голямата част от осигурителните си периоди, при положение че спрямо това лице се прилага не законодателството на посочената държава по произход, а това на държавата членка, в която пребивава.

**По съдебните разноски**

55 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (осми състав) реши:

**1) Обезщетение като разглежданата в главното производство парична помощ за рехабилитация представлява обезщетение за болест по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социално осигуряване, изменен с Регламент (ЕС) № 465/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г.**

**2) Регламент № 883/2004, изменен с Регламент № 465/2012, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска положение, в което компетентният орган на държавата членка по произход отказва да предостави обезщетение като разглежданата в главното производство парична помощ за рехабилитация на лице, което е престанало да се осигурява по схемата за социално осигуряване на своята държава членка по произход, след като е преустановило професионалната си дейност в нея и се е преместило да живее в друга държава членка, в която е работило и е придобило по-голямата част от осигурителните си периоди, при положение че спрямо това лице се прилага не законодателството на посочената държава по произход, а това на държавата членка, в която пребивава.**

Подписи